

Ontwikkelingen in het socialezekerheidsstelsel vanuit het perspectief van Europese en internationale normen

Barbara Hofman

b.hofman@uvt.nl

SIG Onderzoekersdag

7 december 2009

Studie binnen het onderzoeksprogramma:
De invloed van Europees en internationaal recht
op de Nederlandse sociale zekerheid (thema 8)

Inhoud

Deel I: Inleiding tot het onderzoek

- Onderwerp, onderzoeksvraag, opzet
- WIA bijvoorbeeld
- Uitkomsten

Deel II: Implementatie van onderzoeksresultaten

- Relatie onderzoek en werkterrein/gebruiker
- Resultaten de wereld in

Onderwerp, onderzoeksvraag, opzet

- Veranderingen in de wettelijke sociale zekerheid:
 - inkomenscompensatie → re-integratie
 - collectieve → individuele verantwoordelijkheid
 - publieke → private regeling
- *Zijn de ontwikkelingen in de Nederlandse sociale zekerheid in lijn met het Europese en internationale recht?*
- Verhouding normen ILO/RvE/EU en
 - (1) inkomensregeling bij ziekte (BW/ZW)
 - (2) arbeidsongeschiktheidsverzekering (WIA)
 - (3) ziektekostenverzekering (Zvw)

Inconsistentie WIA en ILOC121

- Referte-eis WGA (art. 54 lid 3 jo. 58 WIA)
- Inkomenseis WGA (art. 60 lid 2 WIA)
- Verplichting tot passend werk WGA (art. 30 WIA)
- Verhouding uitkeringshoogte IVA en VU
- Ondergrens van 35% arbeidsongeschiktheid

→ *ILOC121 in plaats van ILOC128 omdat onderscheid
risque social en risque professionnel ontbreekt*

Uitkomsten

- Onderdelen van de veranderde regelingen zijn niet in lijn met de internationale normen
- De normen blijven relevant, aangezien de hierin besloten beginselen tijdloos zijn
- Nakoming van de verdragsnormen wordt pragmatisch getoetst door de internationale toezichthouder

Trouw 22-04-2009

• Wet op gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid botst met afgesproken regelingen

FNV: Nederland schendt ILO-verdrag

De wet op gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid is in strijd met een ILO-verdrag, geratificeerd door Nederland. Dat stelt vakbond FNV.

Janne Chaudron

Al ruim twee jaar wacht de Tweede Kamer op een oordeel van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) over de wet op gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, de WIA. Dat is volgens vakbond FNV niet de schuld van de ILO, maar van minister Piet Hein Donner van sociale zaken.

Meerdere malen heeft de ILO zijn voorganger De Geus en vervolgens

Donner gevraagd te rapporteren over hoe de WIA, in 2006 doorgevoerd, zich verhoudt tot verdrag 121 van de ILO. Dit verdrag, geratificeerd door Nederland, regelt de rechten van mensen die arbeidsongeschikt zijn geraakt door beroepsziekten.

Volgens de FNV is een gedeelte van de WIA, de zogenoemde wet op gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, in strijd met het ILO-verdrag. Zo is de hoogte van een uitkering afhankelijk van het arbeidsverleden. Maar volgens het ILO-verdrag mag dat niet.

Daarnaast bestaat er een grote discrepantie tussen een persoon die volledig arbeidsongeschikt is verklaard en iemand die maar gedeeltelijk arbeidsongeschikt is. Iemand die helemaal niet meer kan werken door

ziekte krijgt een loon gerelateerde uitkering, terwijl iemand die gedeeltelijk arbeidsongeschikt is doorgaans een uitkering krijgt die gerelateerd is aan het minimumloon. „De ILO heeft ons mondeling gemeld dat de wet in strijd is met het verdrag”, zegt Karin Sengers van FNV.

Ook laat de ILO, in een brief die de organisatie heeft gestuurd aan Sociale Zaken, zich zeer kritisch uit over de regeling van zogenoemde 35-minners. Volgens het ministerie zijn mensen die minder dan 35 procent arbeidsongeschikt zijn verklaard gewoon in staat te werken. Deze mensen krijgen geen aanvullende uitkering. De ILO stelt dat de grens van 35 procent aan de hoge kant is.

In een reactie op de uitspraken van de ILO en de FNV stelt het ministerie

van sociale zaken dat Donner wel degelijk antwoord heeft gegeven op bepaalde vragen die de ILO heeft gesteld en dat de minister in de brief ook uiteen heeft gezet hoe de wet werkt. De ILO zal hierover in november uitspraak doen, meldt het ministerie.

Volgens de laatste berekeningen telt Nederland in 2009 ongeveer 70.000 mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Daarvan is 17.000 gedeeltelijk arbeidsongeschikt. De 35-minners zijn in de berekeningen niet opgenomen omdat ze niet in aanmerking komen voor een uitkering. Morgen debatteert de Kamer over de kwestie.

Relatie onderzoek en werkterrein/gebruiker

- Overheid (ministeries/kamerleden)
 - wetgevingsproces
- Werkgevers-/werknemersorganisaties
 - invloed op beleidsvorming (onderdeel ILO)
- Rechtshulpverleners
 - inroepen van directe werking

Resultaten de wereld in

- Publicaties
- Congressen (+bundels)
- PR